

EESTI GEOLOOGIA SELTS *ESTONIAN GEOLOGICAL SOCIETY*

Keskkonnaameti Viru regioon

Kunderi 18,

Rakvere 44307

Jõuga (Kivinõmme) maastikukaitseala kaitse-eeskirja muutmine

Teatasite 19.10.2015 Keskkonnaameti kodulehel keskkonnaministri käskkirjaga nr 857 (30.09.2015) algatatud määruse „Kivinõmme maastikukaitseala kaitse-eeskiri” (uue nimega Jõuga maastikukaitseala) muutmise menetlusest. Parandusettepanekuid ja vastuväiteid on võimalik esitada Keskkonnaametile kuni 01.11.2015.

Eelnõu kohaselt on maavarade kaevandamine välistatud nii kaitseala piirangu kui sihtkaitsevöödis. Eelnõu seletuskirja peatüki 2.5.4.3 alusel lubatakse kaitse-eeskirjaga sihtkaitsevööndis vaid majandustegevust, mis ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärki või seisundit. Peatükis 2.5.4.3 tuuakse esile, et maavarade kaevandamine hävitaks Kõnnu oosipaigastiku pinnavormid, väärtuslikud kooslused ja kaitsealuste liikide elupaigad.

On arusaadav, et sellised mõjud on vältimatud pealmaakaevandamise puhul – näiteks, kruusaliiva kaevandamisel maapinnalähedastes kihtides. Kuid Kivinõmme maastikukaitseala (MKA) kaitse-eeskirja muutmise eelnõus on jäetud tähelepanuta asjaolu, et Kivinõmme MKA asub Eesti põlevkivimaardla kohal, kus põlevkivivaru lasub siin ca 65 m sügavusel. Tuleb rõhutada, et Kivinõmme MKA-l lasub kaevandamist vääriva põlevkivilasundi peal 55–60 meetri paksune erineva savikusega karbonaatkivimite kompleks, mis moodustab tugeva maatoe, kus tugevalt savikad lubjakivid koos mergli vahekihtidega moodustavad põhjaveest mitteläbilaskvaid veepidemeid. Samuti esineb karbonaatsel aluspõhjal lasuvate Kvaternaari setete koosseisus tüsedaid moreenide ja savikate setete lasundeid, mis moodustavad lokaalseid veepidemeid, eraldades seega maapinnalähedase veekihi sügavamal asuvast põhjaveest.

Varasem, aastakümnete pikkune põlevkivi kaevandamise praktika on näidanud, et vettpidavate aluspõhja kihtide olemasolu korral ja vajadusel ennetavate leevendusmeetmete rakendamisel, on

Ehitajate tee 5, 19086 Tallinn
Tel +(372) 5054823; URL <http://www.egeos.ee>

Registrikood 80066958; IBAN EE062200001120030179, Swedbank

võimalik säilitada väärtuslike koosluste ja kaitsealuste liikide elupaikades vajalikku veerežiimi. Näiteks Viru kaevanduses kasutati kamberkaevandamise meetodit, kus hoiti maapind üleval tulptervikutega ja Viru kaevanduse kohal paiknev Kalina järv on säilinud tänaseni.

Teeme ettepaneku vaadelda Kivinõmme MKA-d kolmemõõtmelise maapõue ruumi osana ning kaaluda põlevkivi kaevandamise keelustamise ümbervaatomist MKA piires. Kivinõmme MKA-l tuleks võimaldada seniste passiivsete põlevkivivarude aktiivseks tunnistamine ning põlevkivi allmaakaevandamine juhul, kui kaevandamisel rakendatavad meetmed tagavad MKA kaitse-eesmärkide täitmise ning kui keskkonnauuringute tulemustel selgitatakse välja, et põlevkivi kaevandamine enam kui 60 meetri sügavusel maapinnast ei ohusta kaitseala veekogusid, märgalade režiimi, maastikuilmet, elustiku mitmekesisust ning Jõuga ja Kõnnu oosistikke.

Eeltoodut arvestades, palume menetluses olevat Jõuga (Kivinõmme) maastikukaitseala kaitse-eeskirja muutmise eelnõud parandada järgmiselt: „Vastavalt keskkonnamõjude uuringu tulemustele, mis kinnitavad Jõuga maastikukaitseala kaitse-eesmärkide täitmise, on Jõuga maastikukaitseala piirangu- ja sihtkaitsevööndites lubatud passiivse maavara varu ümberhindamine aktiivseks ja maavara allmaakaevandamine“.

Lugupidamisega,

Anne Põldvere

/allkirjastatud digitaalselt/

juhatuse esimees